

ZARZĄDZENIE Nr 284/23
WÓJTA GMINY ZARĘBY KOŚCIELNE

Z dnia 17 marca 2023 r.

w sprawie

przedłożenia sprawozdania z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny za 2022 rok oraz przedstawienia potrzeb związanych z realizacją tych zadań

Na podstawie art. 179 ust. 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2022 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2022 roku, poz. 447 z późn. zm.).

zarządzam, co następuje:

§1.

Przedkłada się Radzie Gminy Zaręby Kościelne sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny za 2022 rok oraz potrzeby związane z realizacją tych zadań, stanowiące załącznik do niniejszego zarządzenia.

§2.

Wykonanie zarządzenia powierza się p.o Kierownikowi Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Zarębach Kościelnych.

§3.

Zarządzenie wchodzi w życie z dniem podpisania

Wójt Gminy
mgr Urszula Wołosiewicz

Sprawozdanie z realizacji przez Gminę Zaręby Kościelne zadań z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej w 2022 roku oraz potrzeby związane z realizacją tych zadań

Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej z dnia 9 czerwca 2011 r. (Dz. U. 2022 poz. 447 z późn. zm.), która weszła w życie z dniem 1 stycznia 2012 r. wniosła nowe wyzwania i zadania dla administracji publicznej w zakresie wspierania rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Zgodnie z ustawą, samorząd organizuje pracę z rodziną poprzez wspieranie rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych.

Wsparcie rodziny to zespół planowych działań mających na celu przywrócenie zdolności do wypełnienia tych funkcji.

Dla dobra dziecka, dla dobra rodziny w przekonaniu, że skuteczna pomoc dla rodziny przeżywającej trudności w opiekowaniu się i wychowywaniu dzieci i pomoc dla nich może być osiągnięta przez współpracę wszystkich osób, instytucji i organizacji uchwalona ustawa jest efektem tworzenia nowych rozwiązań w zakresie polityki rodzinnej.

I Podmiot realizujący zadanie.

Zgodnie z art. 10. ust.1 i 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i pieczy zastępczej, zwanej dalej ustawą, w 2022 roku na terenie Gminy Zaręby Kościelne pracę z rodziną organizowała Gmina, poprzez swoją jednostkę organizacyjną tj. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Zarębach Kościelnych.

Gmina, jako podmiot realizujący zadania wynikające z ustawy, skupia się w szczególności na rodzinie biologicznej dziecka oraz dzieci przebywających w pieczy rodzinnej i instytucjonalnej.

II Porozumienia w sprawie zasad ponoszenia wydatków przez gminę Zaręby Kościelne w związku z umieszczeniem dziecka w pieczy zastępczej.

Gmina Zaręby Kościelne posiada zawarte porozumienia z Powiatem Ostrowskim w sprawie zasad ponoszenia wydatków przez Gminę w związku z umieszczeniem dziecka w pieczy zastępczej. Wysokość świadczeń przysługujących rodzinie zastępczej określa decyzja administracyjna wydana przez Starostę Ostrowskiego w oparciu o obowiązujące przepisy ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Ogółem w pieczy jest umieszczone 5 dzieci: 1 w spokrewnionej rodzinie zastępczej, 1 w niezawodowej rodzinie zastępczej, 2 w zawodowej rodzinie zastępczej, 1 w domu dziecka.

III Wydatki gminy na pieczę zastępczą.

Gmina ponosi odpowiednio wydatki na opiekę i wychowanie dziecka w wysokości:

1. 10% w pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej,
2. 30% w drugim roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej,

3. 50% w trzecim roku i następnych latach pobytu dziecka w pieczy zastępczej.

W 2022 roku Gmina poniosła koszt w wysokości 19.325,52 zł. w związku z pobytom pięciorga dzieci w pieczy zastępczej..

IV Rodziny zagrożone umieszczeniem dzieci w pieczy zastępczej.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Zaręczach Kościelnych we współpracy z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Ostrowi Mazowieckiej, w celu opracowania planu pomocy dziecku oraz oceny rodziny biologicznej pod kątem powrotu dziecka do rodziny, dokonał rozeznania poprzez pracowników socjalnych i Asystenta Rodziny, z których dzieci przebywają w rodzinnej pieczy.

Ośrodek prowadzi także intensywne działania z siedmioma rodzinami zagrożonymi umieszczeniem dzieci w pieczy zastępczej. Rodziny te są sukcesywnie monitorowane i poddawane pracy socjalnej, sporządzane są plany pracy z rodzinami, które podlegają ocenie oraz są sprawdzane efekty pracy.

Opierając się na założeniach ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej gmina rozszerzyła swoją działalność, między innymi przez pracę asystenta rodziny.

Rodzina w kryzysie może skorzystać z jego wsparcia w wypełnianiu funkcji opiekuńczych, wychowawczych i społecznych.

Do zadań asystenta rodziny należy w szczególności opracowanie i realizacja planu pracy z rodziną we współpracy z członkami rodziny i w konsultacji z pracownikiem socjalnym, udzielanie pomocy rodzinom w poprawie ich sytuacji życiowej, w tym w zdobywaniu umiejętności prawidłowego prowadzenia gospodarstwa domowego, udzielaniu pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów socjalnych, psychologicznych, wychowawczych, wspieranie aktywności społecznej rodzin, udzielanie pomocy w poszukiwaniu, podejmowaniu utrzymaniu pracy zarobkowej, udzielanie wsparcia dzieciom, podejmowanie działań interwencyjnych i zaradczych w sytuacji zagrożenia bezpieczeństwa dzieci i rodzin, monitorowanie funkcjonowania rodziny po zakończeniu pracy z rodziną.

Asystent rodziny współpracuje z jednostkami administracji rządowej i samorządowej, właściwymi organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami i osobami specjalizującymi się w działaniach na rzecz dziecka i rodziny. Rolą asystenta rodziny jest pomoc rodzinie przeżywającej trudności w opiece i wychowaniu dziecka, prowadzeniu gospodarstwa domowego, kształtowaniu i wypełnianiu podstawowych ról społecznych. Istotą jego działania będzie ścisła współpraca w rodziną dziecka.

Ośrodek Pomocy Społecznej w 2022 roku zatrudnił 2 Pracowników Socjalnych z wyższym wykształceniem oraz od 27.01.2020 roku Asystenta rodziny, którzy w pełni realizują zadania z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej przez ciągłe monitorowanie rodzin i stosowanie szeroko pojętej pracy socjalnej. Opracowują diagnozy rodzin i plany pomocy na ich rzecz oraz oceniają jej efekty. Monitorują rodziny, z którymi asystent w 2017 roku zakończył współpracę z uwagi na poprawę pełnienia funkcji opiekuńczo – wychowawcze, wyeliminowanie zagrożenia umieszczenia dzieci w pieczy zastępczej. Stwierdzono, że rodziny utrzymują wypracowany standard funkcjonowania.

W przypadku niewydolności ekonomicznej tych rodzin udzielane są świadczenia pieniężne, rzeczowe, praca socjalna oraz wsparcie przez Zespół interdyscyplinarny, Komisję ds rozwiązywania problemów alkoholowych, zatrudnionego przez Gminę psychologa bądź poradnictwo specjalistyczne oferowane przez PCPR Ostrow Mazowiecka.

W 2019 roku Zarządzeniem Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Zaręczach Kościelnych z dnia 20.12.2019 r. przyjęto do realizacji mechanizmy identyfikowania rodzin z trudnościami opiekuńczo-wychowawczymi i diagnozowania sytuacji tych rodzin. Identyfikowanie przez pracowników GOPS rodzin z trudnościami następuje poprzez:

1. Analizowanie bazy danych Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Zrębach Kościelnych, ze szczególnym uwzględnieniem problemu niezaradności i bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych.
2. Monitorowanie środowisk zagrożonych uzależnieniami, ze szczególnym uwzględnieniem rodzin, w których wychowywane są dzieci. Działanie we współpracy z Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.
3. Monitorowanie środowisk, w których istnieje podejrzenie przemocy w rodzinie. Działanie we współpracy z Zespołem Interdyscyplinarnym ds. Przemocy w Rodzinie.
4. Weryfikacja każdej informacji uzyskanej ze środowiska (również anonimowej) o występujących problemach w rodzinie.
5. Sprawdzanie każdego zgłoszenia członka rodziny (również dziecka) o trudnościach w rodzinie.
6. Prowadzenie stałej współpracy z placówkami oświatowymi i pedagogiem szkolnym oraz innymi podmiotami w celu sprawdzenia sytuacji rodzin, w których istnieje podejrzenie zagrożenia dobra dzieci.
7. Informowanie o możliwościach wsparcia dla rodzin przeżywających trudności na spotkaniach z mieszkańcami, sołtysami i sesjach Rady Gminy.
8. Informowanie na tablicy ogłoszeń w Urzędzie gminy oraz na stronie internetowej Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Zrębach Kościelnych o możliwościach wsparcia dla rodzin z problemami.

W 2019 roku Zarządzeniem Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Zrębach Kościelnych z dnia 20.12.2019 r. przyjęto do realizacji zasady współpracy i wymiany informacji pomiędzy Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Zrębach Kościelnych a podmiotami działającymi na rzecz udzielania wsparcia rodzinom.

Pojęcie współpracy rozumiane jest w różny sposób, często jako „współdziałanie ze sobą jednostek lub grup ludzi wykonujących swoje częściowe zadania, aby osiągnąć jakiś wspólny cel, opiera się na wzajemnym zaufaniu i lojalności oraz na podporządkowaniu się celowi, należycie uświadomieniu sobie przez wszystkie jednostki lub grupy”. W słowniku PWN współpracę określa jako „działalność prowadzoną wspólnie przez jakieś osoby, instytucje lub państwo”.

Do instytucji działających na terenie gminy Zaręby Kościelne oraz powiatu ostrowskiego w zakresie pomocy i wsparcia rodzin należą w szczególności:

1. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Zrębach Kościelnych.
2. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Ostrowi Mazowieckiej.
3. Komisariat Policji w Małkini Górnej.
4. Publiczna Szkoła Podstawowa w Zrębach Kościelnych.
5. Sąd Rejonowy w Ostrowi Mazowieckiej III Wydział Rodzinny i Nieletnich, w tym kuratorska służba sądowa i społeczna.
6. Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Zarębach Kościelnych.
7. Gminna Biblioteka Publiczna
8. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Zarębach Kościelnych.
9. Ośrodek Zdrowia w Zrębach Kościelnych.
10. Powiatowy Urząd Pracy w Ostrowi Mazowieckiej
11. Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna w Ostrowi Mazowieckiej.

Współpraca i wymiana informacji pomiędzy Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Zrębach Kościelnych a instytucjami i podmiotami zaangażowanymi we wsparcie rodzin musi opierać się na wzajemnym zaufaniu i lojalności oraz na podporządkowaniu się celowi, jakim jest udzielenie szerokiego, interdyscyplinarnego wsparcia rodzinie dotkniętej problemami.

Istotne jest, aby ten cel, został należycie uświadomiony sobie przez wszystkie podmioty współpracujące na rzecz wsparcia rodzin.

W 2020 roku Zarządzeniem Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Zrębach Kościelnych z dnia 24.02.2020 r. przyjęto do realizacji procedury postępowania pracownika socjalnego i asystenta rodziny w pracy z rodziną przeżywającą trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych oraz ustalenia zasad pracy asystenta rodziny. Określono także wzory dokumentacji do stosowania oraz określono czas pracy asystenta rodziny.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Zrębach Kościelnych zobowiązany Ustawą z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej do realizacji zadań związanych ze wspieraniem rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych – w dalszym ciągu poszukuje kandydatów do pełnienia funkcji rodzin wspierających.

Rodzina wspierająca jest to forma pomocy rodzinom przeżywającym trudności w zakresie opieki i wychowania dzieci. Rodziny wspierające we współpracy z asystentem rodziny lub pracownikiem socjalnym pomagają konkretnej rodzinie:

- w opiece i wychowaniu dzieci,
- prowadzeniu gospodarstwa domowego
- kształtowaniu i wypełnianiu podstawowych ról społecznych.

V Potrzeby związane z realizacją zadań.

Zadania jakie ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej oraz ustawa o pomocy społecznej nakładają na samorządy gminne, nie są w równym stopniu wspierane finansowo z budżetu państwa. Znacząca kwota jaką przeznacza się na wsparcie rodziny, kierowana jest na wsparcie pieczy zastępczej realizowanej w formie rodzinnej, bądź instytucjonalnej. Natomiast rodzina zagrożona umieszczeniem dzieci w pieczy zastępczej nie ma oczekiwanego wsparcia finansowego z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, gdyż źródłem finansowania pomocy dla tych rodzin jest głównie budżet samorządu przeznaczony na pomoc społeczną.

Istotnym problemem we wdrażaniu instytucji asystenta rodziny są trudności w finansowaniu ich działalności, przede wszystkim brak środków z budżetu państwa. Konsekwencją jest m. in. brak stabilności kadry asystentów.

Przerwy w zatrudnieniu asystenta i ciągła ich zmiana negatywnie wpływa na skuteczność i efektywność ich pracy, która wymaga i w dużej mierze opiera się na zaufaniu rodziny objętej pomocą.

Rodziny przeżywające trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych z terenu gminy Zręby Kościelne mają zaufanie do pracowników socjalnych i Asystenta Rodziny zatrudnionych w GOPS w Zrębach Kościelnych, chętnie z nimi współpracują, realizują postawione cele. Efekty pracy są bardzo zadowalające.